

שביעי של פסח: חזרה לאהבה

הרב צבי לשם

בעל ה"נתיבות שלום"¹ מתאר שלושה שלבים בגאולת מצרים: היציאה, קריעת ים סוף וקבלת התורה. קריעת ים סוף היתה, כידוע, בשביעי של פסח – חג שלא מברכים בו שהיינו "לפי שאינו חג בפני עצמו"². אם אינו חג בפני עצמו, אזי נשאלת השאלה, מה באמת מיוחד ביום הזה?

בשבת חול המועד אנו קוראים את מגילת שיר השירים, שמתחילה במילים "ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דיך מין"³. אהבת ה' לנו היא ההסבר לכך שנגאלנו אע"פ שהיינו כמעט ללא זכויות. על פי המסורת של הגר"א והגר"ד, שיר השירים משמש כתיאור גם לגאולה האחרונה, שגם היא תהיה בניסן – ושמטוארת כחתונה בין ה' לבין עם ישראל. גם בקריעת ים סוף קיים רעיון החתונה, כמו שחז"ל אמרו "וקשין לזווגן כקריעת ים סוף"⁴. הגמרא (שם) מסבירה שהזיווג הראשון של אדם בא ע"פ הכרזה מלמעלה, אבל זיווג שני קשה כקריעת ים סוף.

השל"ה⁵ יוצר השוואה בין ספירת העומר ל"שבעה נקיים" שהאישה סופרת לפני שהיא טובלת וחוזרת לבעלה כמו לליל חופתם. אנחנו מטהרים במשך שבעה שבועות לפני החתונה בהר סיני. ר' שמחה בונים מפשיסחה היה אומר⁶ שפסח הוא המפגש הראשון בין החתן ובין הכלה, ובשבועות מתחננים. הבעש"ט היה נוהג לצטט את בעל "הרוקח"⁷, שהחסידות הכי חזקה בראשיתה – בתחילת העבודה יש לנו הרבה כח ורצון, אבל עם הזמן יש ירידות לפני העליות הבאות, ובדומה לכך יש לנו ירידות ועליות בחיי הנישואין שלנו.

1 מאמרי שביעי של פסח, מאמר ששי.

2 מסכת סופרים יט, א.

3 שיר השירים א, ב.

4 בבלי, סוטה ב, ע"א; סנהדרין כב, ע"א.

5 פירוש השל"ה להגדה של פסח, ד"ה 'פיסקא זו', בשם הזוהר.

6 מובא בפרי צדיק, פסח מ.

7 פרי צדיק, האזינו י, ועוד הרבה.

ב"פחד יצחק"⁸ יש הסבר נפלא על חג הפסח: ביציאת מצרים העולם התמלא באור הגאולה, והיהודים חשבו שמתחילה הגאולה השלמה. אבל כשהמצרים החלו לרדוף אחריהם כל האור הזה נעלם, וחזר רק בשביעי של פסח כשהופיע שוב בקריעת ים סוף. ע"פ דבריו, מהות שביעי של פסח היא "סוד חזרת הגנוזה", זאת אומרת שהאור של יציאת מצרים שנעלם ונגנז, חוזר בשביעי של פסח. כהמשך לכך הוא מסביר את סיבת הנהגת המנהג החסידי "סעודת המשיח" בשביעי של פסח דווקא – כי הגאולה האחרונה היא בעצם המשך של הגאולה הראשונה וכוללת בתוכה את תקוות חזרת אותו האור.

מתוך כך אפשר להסביר גם את הקושי בזיווגים, שהם כמו קריעת ים סוף. כל אחד נולד עם זיווגו בדו-פרצופים,⁹ אחרי הנסירה הוא יוצא בחיפוש לחדש את הקשר. יוצא, שכל זיווג מהוה מעין "זיווג שני". גם זו גאולה (אישית) שמכינה אותנו לגאולה השלמה. בפירושו לשיר השירים מסביר רש"י שהנשיקה על הפה היא גם חזרה למצב קדום: "אני מתאוה ושוקקת להיותו נוהג עמי כמנהג הראשון כחתן אל כלה פה אל פה"¹⁰. גם זה תיאור של החזרת האור הנעלם, החזרה הביתה.

בכל חג אחר אנו מרגישים חידוש מוחלט, ולכן מברכים שהחינו – בשביעי של פסח אנו חוזרים הביתה, לישון, למוכר ולאהוב. היתה לנו נסיעה ארוכה ולפעמים קשה, אבל אנחנו באמת מרגישים שאנו בבית, הכל מוכר, והכל טוב. אין צורך ב"שהחינו".

חג שמח.

8 פסח, קונטרס רשימות ד.

9 עי' רמב"ן על התורה, בראשית ב, יח.

10 רש"י על שיר השירים א, ב.